

HVA ER DØDEN?

Jesus kaller døden en søvn:

En mann som hette Lasarus, var blitt syk. Han var fra Betania, den byen der Maria og hennes søster Marta bodde. Det var Maria som salvet Herren med fin salve og tørket føttene hans med sitt hår. Lasarus som ble syk, var hennes bror.

Søstrene sendte bud til Jesus og sa: "Herre, han som du er så glad i, er syk." Da Jesus fikk høre det, sa han: "Denne sykdommen betyr ikke døden. Den er til Guds ære; den skal vise Guds Sønnns herlighet."

Jesus holdt meget av Marta og hennes søster og broren Lasarus. Da han hadde fått høre at Lasarus var syk, ble han enda to dager der han var. Deretter sa han til disiplene: "La oss dra tilbake til Judea."... Da han hadde sagt dette, sa han til dem: "Vår venn Lasarus er sovnet inn, men jeg skal gå og vekke ham." Da sa disiplene: "Herre, hvis han er sovnet, blir han nok frisk." Jesus mente at han var død, men de trodde han talte om vanlig søvn. Da sa Jesus rett ut: "Lasarus er død (Joh 3, 11-14).

Daniels bok kaller døden for en hvile:

Så gå du endetiden i møte! Du skal hvile og stå opp til din lodd ved dagenes ende" (Dan 12, 13).

Paulus kaller døden for en søvn:

Brødre, vi vil ikke at dere skal være uten kunnskap om dem som er sovnet inn i døden; for dere skal ikke sørge som de andre, de som er uten håp. For så sant vi tror at Jesus døde og stod opp, så skal Gud ved Jesus også føre dem som er sovnet inn, fram sammen med ham (1 Tess 4, 13-14).

36 andre tekster kaller døden en hvile:

1 Mos 47,30; 1 Kg 2,10; 11,21.43; 14,20.31; 15,8; 16,6.28; 22;40.51; 2 Kg 8,24; 10,35; 13,9.13; 14,16.22.29; 15,7.22.38; 16,20; 20,21; 21,18; 24,6; 2 Kr 9,31; 12,16; 14,1; 16,13; 21,1; 26,2.23; 27,9; 28,27; 32,33; 33,20

Søvnen varer til oppstandelsen

Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den tid kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønnns røst, og de som hører, skal leve. For likesom Faderen har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg, og han har gitt ham myndighet til å holde dom, fordi han er

Menneskesønnen. Dere må ikke undre dere over dette, for den time kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst.

De skal komme fram, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom. (Joh 5,25-29)

Så gå du endetiden i møte! Du skal hvile og stå opp til din lodd ved dagenes ende." (Dan 12,13)

Ja, jeg regner alt som tap, fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd. For hans skyld har jeg tapt alt, og jeg ser det som skrap for at jeg kan vinne Kristus og være i ham. Her har jeg ikke min egen rettferdighet, den som loven gir, men den rettferdighet jeg får ved tro på Kristus, den som er fra Gud og bygger på tro.

Da kjenner jeg ham og kraften av hans oppstandelse, får del i hans lidelser og blir ham lik idet jeg dør som han - måtte jeg bare nå fram til oppstandelsen fra de døde! (Fil 3,8-11)

Vend deg bort fra det ugudelige og tomme snakket. For de som driver med det, går bare lenger og lenger i ugudelighet, og deres ord vil spre seg som koldbrann. Til dem hører Hymeneus og Filetus.

De har forlatt sannheten og er kommet på avveier, for de sier at oppstandelsen allerede har funnet sted, og de bryter ned troen hos folk. (2 Tim 2,16-18)

Brødre, vi vil ikke at dere skal være uten kunnskap om dem som er sovnet inn i døden; for dere skal ikke sørge som de andre, de som er uten håp. For så sant vi tror at Jesus døde og stod opp, så skal Gud ved Jesus også føre dem som er sovnet inn, fram sammen med ham.

Dette sier vi dere med et ord fra Herren: Vi som nå lever og blir tilbake til Herren kommer, skal slett ikke komme før dem som er sovnet inn. For når befalingen lyder, og det høres et rop fra overengelen og støt i Guds basun, da skal Herren selv stige ned fra himmelen. Og de som døde i troen på Kristus, skal først stå opp. Deretter skal vi som er blitt tilbake og fremdeles lever, sammen med dem bli rykket opp i skyene, i luften, for å møte Herren. Og så skal vi være sammen med Herren for alltid. Trøst da hverandre med disse ord! (1 Tess 4,13-18)

Døden er en reversering av skapelsen.

Gud Herren formet mennesket av jordens støv, og blåste livets ånde i hans nese, og mennesket ble til en levende sjel (1 Mos 2,7).

Legeme + livets ånde fra Gud = levende sjel. Ved døden skjer det motsatte.

Tenk på din skaper før sølvsnoren slites over, og gullskålen slås i stykker, og krukken brytes i stykker ved kilden, og hjulet knuses og faller ned i brønnen, før støvet vender tilbake til jorden og blir som det var før, og ånden vender

tilbake til Gud, som gav den. (Fork 12,6-7)

Mennesket er i seg selv dødelig ikke udødelig

Gud er den eneste som er udødelig:

Ta vare på ditt oppdrag så det holdes rent og uangripelig helt til vår Herre Jesus Kristus kommer i herlighet. Det skal han la oss få se i rette tid, han som er den salige og eneste mektige, kongenes konge og herrenes herre, den eneste som er udødelig, og som bor i et lys dit ingen kan komme, han som intet menneske har sett og heller ikke kan se. Ham tilhører ære og evig makt! Amen. (1 Tim 6,14-16)

Vi mennesker er dødelige

For dette forgjengelige må bli kledd i uforgjengelighet, og dette dødelige må bli kledd i udødelighet. Og når det skjer, og dette forgjengelige og dødelige er blitt kledd i uforgjengelighet og udødelighet, da oppfylles det som står skrevet: Døden er oppslukt, seieren vunnet (1 Kor 15,53-54).

Så lenge vi bor i det jordiske telt, er vi nedtrykt og sukker. For vi vil ikke bli avkledd, men overkledd, så dette dødelige kan bli oppslukt av livet (2 Kor 5,4).

Døden er en *ubevisst* søvn til oppstandelsen

De levende vet at de skal dø, men de døde vet slett ingen ting. De får ikke lenger noen lønn, for minnet om dem er glemt. Deres kjærlighet, hat og misunnelse er det slutt med for lenge siden. Aldri i evighet skal de få del i alt det som skjer under solen (Fork 9,5-6).

Fra Lær samtaler mellom Lutheranere og Adventister

I spørsmålet om eskatologi på det individuelle plan [dvs. hva skjer når vi dør - red. anm.], er både lutheranere og adventister enige om at Skriften peker mot de dødes oppstandelse snarere enn sjelens udødelighet. Både lutheranere og adventister holder likedan fast på at Skriften lærer oss om Dommen i forbindelse med Jesu annet komme (2 Tim 4,1), ja også den gamle trosbekjennelsen erklærer: «[Kristus] kommer for å dømme de levende og de døde.» «Belønningen» eller «arven» som Guds folk vil motta ved den tid blir gitt dem helt og fullt ved Kristi fortjeneste og er på ingen måte resultatet av deres egne gode gjerninger.

(Fra «Samtaler mellom adventister og lutheranere - rapport fra de bilaterale samtale mellom Det lutherske verdensforbund og Syvendedags-Adventistsamfunnet 1994-1998»)

Alt du kan gjøre med din hånd, skal du gjøre etter beste evne. For i dødsriket, som du går til, er det verken arbeid eller plan, verken kunnskap eller visdom (Fork 9,10).

Blant de døde er det ingen som tenker på deg. Hvem priser vel deg i dødsriket? (Salm 6,6)

De døde priser ikke Herren, det gjør ingen av dem som stiger ned i stillheten (Sal 115,17).

"Hva gagner det at jeg må dø, at jeg må gå i graven? Kan vel støvet prise deg, kan det forkynne din trofasthet?" (Sal 30,10)

Dødsriket priser deg ikke, ingen døde lovsynger deg. De som er gått i graven, venter ikke på din trofasthet (Jes 38,18).

Dilemmaet løst

Fordi døden er en ubevisst søvn, vil det for den som dør oppleves som å møte Jesus umiddelbart etter døden. Man lukker øynene og åpner dem igjen og ser Jesus. Gud er Herre over tiden og står kanskje til og med utenfor den. Den som dør, opplever som det neste å møte Gud. Men vi som er igjen må vente...

Men én ting, mine kjære, må dere ikke glemme: For Herren er én dag som tusen år og tusen år som én dag. (2 Pet 3,8)

Og har dere ikke lest hva Gud har sagt dere om de dødes oppstandelse: Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud. Han er ikke en Gud for døde, men for levende." (Matt 22,31-32)

Kristendomsboka forklarer sammenhengen

"Det er et sentralt moment i det kristne menneskesyn at mennesket ikke er en sammensetning av forskjellige deler - som sjel og legeme. Et slikt syn finner vi for eksempel i gresk filosofi og i indiske religioner. Bibelens syn er at mennesket er en helhet som Gud har frembrakt og gitt liv. Det er derfor ikke helt dekkende for det kristne menneskesyn å si at mennesket har en sjel. Bibelen fremholder at mennesket som en levende helhet er sjel. Men mennesket er samtidig "kjøtt". Det vil si at det er forgjengelig, at det skal dø. For det er ikke noe i mennesket -- for eksempel menneskets sjel -- som er udødelig i seg selv. Når kristendommen forkynner håpet om frelse for mennesket, er det "det hele mennesket" som blir frelst. I trosbekjennelsen bekjenner den kristne troen på "legemets oppstandelse og et evig liv". (Hellern, Notaker, Gaarder: *Kristendommen*. Gyldendal Norsk Forlag 1987, side 32. Pensumbok for kristendomsundervisningen i videregående.)

For meg er livet Kristus og døden en vinning. Men hvis det å bli i live betyr at jeg kan gjøre et arbeid som bærer frukt, da vet jeg ikke hva jeg skal velge. Jeg kjenner meg trukket til begge sider: Jeg har lyst til å bryte opp herfra og være sammen med Kristus, for det er så mye, mye bedre.

Men å bli i live er mer nødvendig for deres skyld.

Det er jeg viss på, og derfor vet jeg at jeg skal leve og være hos dere alle og hjelpe dere til fremgang og glede i troen (Fil 1,21-25).

Oppstandelsen er vårt håp

For likesom alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus (1 Kor 15,22).

Men hvis det forkynnes at Kristus er stått opp fra de døde, hvordan kan noen blant dere si at det ikke er noen oppstandelse fra de døde? Hvis de døde ikke står opp, er heller ikke Kristus stått opp. Men er Kristus ikke stått opp, da er vårt budskap intet, og deres tro er meningsløs. Da har vi vist oss som falske vitner om Gud; for vi har vitnet mot Gud at han har oppreist Kristus, noe han altså ikke har gjort, hvis da døde ikke står opp. For hvis døde ikke står opp, er jo heller ikke Kristus stått opp. Men hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder. Da er også de fortapt som er døde i troen på Kristus. Hvis vårt håp til Kristus bare gjelder for dette liv, er vi de ynkeligste av alle mennesker (1 Kor 15,12-19).

Den første løgnen møter sannheten

Bare ett sted i bibelen leser vi at mennesket ikke skal dø, og da er det satan som sier det:

Kvinnen svarte slangen: "Vi kan godt spise av frukten på trærne i hagen. Bare om frukten på det treet som står midt i hagen, har Gud sagt: Den må dere ikke spise av og ikke røre; ellers skal dere dø!" Da sa slangen til kvinnen: "Dere kommer slett ikke til å dø!" (1 Mos 3,2-4)

Håpet er gaven om evig liv som vil reversere vår forgjengelighet.

For di døden kom ved et menneske, er også de dodes oppstandelse kommet ved et menneske. For likesom alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus. ... i ett nu, på et øyeblikk, når det lyder støt i den siste basun. For basunen skal lyde, de døde skal stå opp i uforgjengelighet, og vi skal bli forvandlet. For dette forgjengelige må bli kledd i uforgjengelighet, og dette dødelige må bli kledd i udødelighet. (1 Kor 15,21-22.52-53)

Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre. (Rom 6,23)

Røveren på korset og Jesus

To tekster i NT inneholder en tilsynelatende selvmotsigelse. Den første sier Jesus at i dag skal vi være sammen i himmelen, men to dager senere sier han at han ennå ikke har vært i himmelen. Hvordan løser vi dette?

Og han sa: "Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!" Jesus svarte: "Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i Paradis." (Luk 23,42-43)

*Jesus sier til henne: "Rør meg ikke, for jeg er ennå ikke fært opp til Faderen. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg farer opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud."
Da gikk Maria Magdalena av sted og sa til disiplene: "Jeg har sett Herren!" Og hun fortalte dem hva han hadde sagt til henne (Joh 20,17-18).*

Det er to mulige løsninger. Det første er det bibelske synet på døden: For røveren og alle troende som dør er dødsdagen den dagen vi møter Gud, fordi man i døden hviler ubevisst til oppstandelsen. Man lukker øynene og det neste man opplever er å møte Jesus.

Men det er også mulig at verset er feil oversatt. Her ser du ordstillingen på gresk med den norske oversettelsen under:

amen soi lego semeron met emou ese en to pradeiso
Sannelig til deg sier jeg i dag med meg skal du være i paradiset

Det er ingen tegnsetting på gresk. Vi kan sette vårt norske komma to steder:

1) Sannelig til deg sier jeg i dag, med meg skal du være i paradiset!

eller

2) Sannelig til deg sier jeg, i dag med meg skal du være i paradiset!

Det er som den kjente fortellingen om dommeren som ville redde en forbryter og sendte telegrammet: «Heng ham ikke, vent til jeg kommer.» Men telegrafisten gjorde en katastrofal feil og skrev: «Heng ham, ikke vent til jeg kommer.»

Dersom vi velger oversettelse 1 ovenfor har vi også løst selvmotsigelsen mellom det Jesus sier til røveren og det han sier til Maria to dager senere.

«Sannelig jeg sier deg *i dag* - på denne din siste dag, på denne håpløse dagen, på denne dødens og smertens dag - du skal være med meg i paradiset»